

Collegial-Tidende for Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 2. Den 13de Januar 1810.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen,
Ridder af Dannebrog,
Statsraad og Deputeret i
det danske Cancellie.

Peter Johan Monrad,
Statsraad og Deputeret i
det danske Cancellie.

Justitsfag.

Ved Højesteretsdom, affagt den 29de Novbr. f. A.,
hvorved den foregaaende Landsoverrets samt Hof- og
Stadsrets Dom, af 21de August f. A., og Under-
retsdommen af 1ste Juli f. A., ere bekræftede, ere
Delingventerne Niels Rasmussen og Niels Willumsen
tilfundne at have forgjort deres Halse og at brændes,
m. v., samt Delingventerne Willum Jørgensen og
Hustru Ellen Pedersdatter at hensesættes til Arbejde,
den første i Kjøbenhavns Fæstning og den sidste i Sama-
mes Fugthuus, for Livstid m. v. Af den fra Højester-
rets Secretariat til Cancelliet indkomne Beretning

om

om denne Sag, erfares de med den forbundne Omstændigheder at have været følgende.

Arrestanterne Niels Rasmussen og Niels Willumsen havde erholdt Uaderretning om, at Huusmand Jens Christensen skulde være i Besiddelse af en Summe Penge, som de besluttede at berøve ham, og, for at forhindre Opdagelsen af denne Forbrydelse, bleve de, efter foregaaende Overlag, enige om, at myrde ham og hans Hustru, og derefter at sætte Ild paa Baaningshuset. De forsynede sig til denne Hensigt med dræbende Instrumenter, nemlig en Jernhammer og en Kniv, og toge brændt Trødske med sig, for dermed at anlægge Ild. Saaledes bevæbnede begave de sig silbigt om Aftenen den 5te Marts f. A. til det afslidtes liggende Skovhuus, hvor Jens Christensen boede, og begjærede, at han, som havde lagt sig til Sengs, skulde staae op for at vise dem Veien, under Foregivende, at de vare Reisende, som vare ubekjendte med Ejernens Beliggenhed. Da han efter deres Begjering havde ledsaget dem et Stykke paa Veien, gav Niels Rasmussen ham et Slag med Jernhammeren i Baghovedet, hvorved han segnede til Jorden. I samme Øjeblik fastede Niels Willumsen sig over ham, og gav ham, uagtet han bad for sit Liv, et Snit i Struben. Det samme gjorde Niels Rasmussen, for at afløse ham aldeles. Da de saaledes havde myrdet Manden,

vendte

vendte de tilbage til Huset, for ligeledes at myrde Konen. Niels Willumsen kastede hende til Gulvet ved et Slag i Lindingen, derefter kvalte han hende med sine Hænder, medens Niels Rasmussen holdt hendes Fødder. Da disse Misgjerninger vare udførte, gjenne- søgte de Husets Gjemmer, og borttog 50 Rdlr. 2 Mk. i Penge, nogle Klædningsstykker og andre Kostre. Derefter toge de en Tørveglød af Raskelovnen, søgte Halv og Blaar omkring den, og lagde den ved Foderet, for at antænde Huset, som afbrændte samme Nat. Men denne sidste Forbrydelse, som de begik med Hensigt at skjule de Foregaaende, tjente til at opbage dem. En Forbireisende, som ved Skinnets af Luerne blev ledet til Huset, saa igjennem Vinduet den myrdede Kone svømmende i sit Blod, og gjorde strax derom Anmeldelse. Mistanken faldt strax paa Arrestanten Niels Willumsen og hans Forældre Willum Jørgensen og Hustru Ellen Pedersdatter. Den afholdte Obductions-Forretning og de øvrige under Sagen frembragte Beviisligheder, samt de Paagjældendes egen Tilstaaelse, have gjort dem tilstrækkeligen overbeviste om disse Forbrydelser.

Arrestanten Willum Jørgensen, Niels Willumsens Fader, var tiltalt for med Raad og Tilskyndelser at have bevæget sin Søn og Niels Rasmussen til de af dem begaaede Misgjerninger; men, da han ikke er

juridisk overbevist herom, endskjøndt alle Sagens Data og begge Mordernes Forklaringer vidne mod ham, kunde han ikke dømmes for denne Forbrydelse, derimod er saavel han som Hustru, Ellen Pedersdatter, overbeviste om ex post facto at have været vidende om og at have lagt Dølgemaal paa Gjerningen og de røvede Koster.

Efter at denne Sag med alle dens Omstændigheder fra Cancelliet har været Hs. Majestæt allerunderdanigst foredraget, har det behaget Allerhøiestsamme alernaadigst at beslutte, at den over Delinquenterne N. Rasmussen og N. Willumsen affagte Dødsdom uden Forandring skal fuldbyrdes, og at det isøvrigt skal have sit Forblivende ved forbemældte Høiesteretsdom, samt at, naar Arrestanterne B. Jørgensen og Ellen Pedersdatter efter dennes Medfør afleveres til Fæstnings- og Tugthunsarbeid paa Livstid, bør Bedkommende derhos gjøres opmærksomme paa, at disse Forbrydere, som farlige for den offentlige Sikkerhed, maae tages under nøie Bepogtning.

Blandede Efterretninger.

Under 10 Januar d. A. er Hans Durchlauchtighed Prinds Friderich af Hessen, Ridder af Elefantorden og commanderende General for den norske Armees første Divisions-District, udnævnt tillige til Vice Stats-hol.

holder i Norge samt til Præsæs i den for Norge anordnede interimistiske Regjeringscommission.

Det har behaget Hs. Majestæt, under 10de d. M., at entlede Hr. Cancelliepræsident Raas, Storkors af Dannebrogen og Vice-Cantsler for de kongelige Ordener, fra de ham under 12te April f. A. midlertidigen overdragne Forretninger, som Medlem af den interimistiske Regjeringscommission for Norge og som Stiftamtmand over Aggershuus Stift samt Amtmand over Aggershuus Amt, og at befale, at han, som en Følge deraf, igjen tiltræder Bestyrelsen af Præsidentembedet for det danske Cancellie. Samme Datum er Generalauditeur M. O. L. Sommerhjelm tillagt kongelig Befaling at tiltræde den interimistiske Regjeringscommission for Norge som yngst Medlem.

Torsdagen den 7 Decbr. f. A. forelæste i det kongelige medicinske Selskab Hr. Doctor Frankenau en Afhandling, Slutningen af Betragtninger over den bozziniske Lysleder.

Torsdagen den 21 Decbr. f. A. forelæste i det kongelige medicinske Selskab Hr. Doctor Jacobi en Afhandling, Momenta quædam inversionem uteri spectantia.

I Anledning af Tilbud af Proprietair Skibsted til Fuglsig og Forvalter Rosen paa Vollehedes aarligen, saalange Krigen varer, at ville give til Kystmilicens Bevæbning i Hjørring Amt, den første 50 Rdlr. og den anden 30 Rdlr., har Hs. Majestæt, under 14de Dec. f. A., allernaadigst resolveret saaledes:

"Proprietair Skibsted og Forvalter Rosen tilkjendes gives, at Vi med allerhøieste Velbehag ansee de af dem tilbudne Bidrag til Kystmilicens Bevæbning, som saaledes antages og anvendes efter Bestemmelsen. Hvilket Bort Cancellie har at foreanstalte offentliggjort."

Til Commissionen for Oldsagerne er end videre indsendt Følgende. Fra Hr. Kammerherre Baron Stampe til Stampenborg et ovalt bibelsk Strykke i drevet Sølv, meget sjønt Arbejde, endel gamle Mynster, et gammelt Sigil af Been og en smuk fløden Greenfile. Fra Hr. Alle paa Aggersøe et lidet fløiformigt huult Metalkar. Fra Hr. Bindekilde til Bilsstrup i Haderslev Amt en Urne, funden ved Tøndern. Fra Hr. Røtger Colmann et Document med et Sigil fra 1419, fire Documenter fra Aarene 1615, 1642, 1660 og 1690, Frederik den 3des meget lignende Portraitt, udskåret i Valbirk, med et forborgent Ojemme til en Bille, en meget gammel bog vel conser-

vera

serveret norſt Ridesabel med udarbejdede Messingſtærter, og til Commissionens Bibliothek Chrysostomus Hanthaler, de nummis veterum c. f. Fra Forvalter Dorph af Klintholm paa Møen en Pils, en Naal, en Kniv, en Prehn og en Knap, alt af Metal. Fra Hr. Olivarius, Capellan for Steenskrup og Lunde Møstigheder i Høen, 2de Kugelsekar med Kugler samt 11 gamle Penge.

Under 29 Decbr. f. A. er Biskop Mänter tillagt kongelig Befaling at indtræde som Medlem i den nedsatte Commission til at føre et stedsevarende Opsyn over samtlige Elementair-, Real- og Borgerſkoler i Kjøbenhavn og dens Forstæder.

Under 30 Decbr. f. A. er Stadsbygmesteren i Kjøbenhavn, P. Malling, tillagt kongelig Befaling at tiltræde den nedsatte Commission til at bestemme Distancen, hvorlangt Forstæderne uden for Kjøbenhavns Fæstning skulle demoleres m. v.

I det danske Videnskabernes Selskabs Forsamling den 5 Januar bleve valgte til Selskabets Væremedlemmer:

Hans Excellence Hr. Geheimeraad Greve af Rosenkrone, Ridder af Elephanten, og

Hans

Hans Excellence Hr. Kammerherre v. Møsting,
Storkors af Dannebrog, Præsident i det schlesvig-hol-
stenske Cancellie.

Samme Aften forelæste Justitsraad og Ridder
Bugge tvende Afhandlinger. Den ene indeholdt de i
Aarene 1808 og 1809 observeerte Jupiters, Saturns,
Mars's og Urans Oppositioner med Solen. I den
anden blev anstillet efter Theorie og Erfaring en Sam-
menligning imellem den Nøiagtighed, som kan erhøl-
des i astronomiske Observationer med Mural-Quadran-
ter af 6 til 8 Fods Radius og med Borda's eller Mul-
tiplications Cirkeler af 1 Fods Radius.

Forgivninger.

P l a c a t.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade
Konge til Danmark og Norge ic., gjøre vitterligt,
at, som det efter Landets Love ei kan tilkomme Qvin-
der eller Mindreaarige at beklæde Dommerembede, saa
finde Vi det og upassende, at nogen til dette vigtige
Embede henhørende Forretning udsøves af Grevskabers
eller Baroniers umyndige Besiddere eller i disses Navn.
Vi ville derfor allernaadigst have fastsat, at Politie-
sager, der i første Instantz ere paa kjendte ved et Grev-
skabs eller Baronies Virketing, skulde, naar Lehnsher-
sidderen enten er et Fruentimmer eller en Mandspers-
son,

son, som et har opnaaet den fuldmyndige Alder, i anden Instant, saafremt de dertil indankes, paakjendes af den af Vore Amtmand, i hvis Amt Lehnets eller Birket er beliggende.

Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjøbenhavn, den 27 December 1809.

Under Vor kongelige Haand og Seigl:

F r e d e r i k R.

(L. S.)

Mösting.

Cold. Knudsen. Bülow. Monrad,

Efter de nuværende forandrede Omstændigheder har Hs. Majestæt fundet det meest passende, at de evende Overadmiralitetsretter, hvilke hidtil, i Følge Reglementet for Kaperfarten af 14 Septbr. 1807 samt Placaterne af 12 Decbr. s. A. og 27 April 1808, have havt deres Sæde i Staden Christiania i Norge og Staden Schlesvig i Hertugdømmet Schlesvig, aldeles indgaae, saaledes at alle Prisesager for Fremtiden i sidste Instant behandles og udføres for den kongelige Overadmiralitetsret i Kjøbenhavn, med Undtagelse af de Sager, hvilke allerede maatte være anhängiggjorte for bemældte Overadmiralitetsretter i Christiania og Schlesvig.

Hvils

Hvilken allerhøieste Befaling herved kundgøres
til alle Vedkommendes Efterretning.

Det kongelige danske Cancellie, den 29 December 1809.
Mösting.

Cold. Knudsen. Bülow. Monrad.
Bernier. Lassen.

(L. S.)

Ved Reskript til Kjøbenhavns Magistrat af 5te
Januar d. A. er Tarten for Møllerlauget her i Sta-
den forhøiet saaledes, at det tillades Interessenterne
i Lauget, fra 2den Januar d. A. og indtil 31 Decbr.
s. A., at lade sig betale som følger. For at male
og sigte en Tønde Hvede 3 Mk. 10 Sk., for at male
og sigte en Tønde Rug 3 Mk. 8 Sk., for at male
en Tønde Hvede eller Rug til grovt Meel 1 Mk. 10
Sk., for at male en Tønde Hvede til Skraae 1 Mk.
14 Sk. og i Kjøreløn for hver Tønde 6 Sk.

Ved Reskript af 12te Decbr. s. A. til Amtman-
den over Kjøbenhavns Amt, er det fastsat, at ved-
kommende Politimestere paa bemældte Amt skulle aar-
ligen, eller oftere, om det eragtes nødvendigt, sætte
og overalt i Districtet bekendtgjøre en vis Tært, for
hvilken Bagerne paa Amtet skulle være pligtige at ud-
sælge grovt Rugbrød, samt at det Amtets Bagere, i saa
Hen-

Henseende, skal paalægges at forsyne det Rugbrød de falholde, med et vist for Politimesteren opgivet Mærke.

Ved Reskript til Kjøbenhavns Magistrat, af 27de Decbr. f. A., er det tilladt, at den ved Reskript af 24de Juni 1803 fastsatte Lygteskat for Kjøbenhavn, til Beløb 15,000 aarligen, maa, fra 1ste Januar 1810 til 1ste Januar 1811 forhøies saaledes, at den i benævnte Aar opkræves og erlægges med det dobbelte af det, som ved Reskript af 24de Juni 1803 er bestemt.

Ved Reglementet for Kjøbenhavns Borgervæbning, af 1ste Juni 1808 S. II, er det fastsat, at een af det danske Cancellies Deputerede skal være Medlem af den for Kjøbenhavn anordnede borgerlige Inroullerings-Commission. Denne Bestemmelse har det behaget Hs. Majestæt, ved Reskript af 2den Januar d. A., allernaadigst at forandre saaledes, at Cancelliets Deputerede skulle herefter fritages for at deeltage i den borgerlige Inroullerings-Commission, samt den dermed i Forbindelse staaende Session for Kjøbenhavns Infanterie-Regiment og Commissionen for Sapeur-Corpsen, og at disse Forretninger skulle overtages af Politimesteren i Kjøbenhavn.

(Forts)

(Fortsættelse af Forordningen angaaende de lærde Skoler i Danmark og Norge.)

Andet Capitel.

Om Bestyrelsen og Opsynet over Skolerne.

§. 6. Bestyrelsen af samtlige lærde Skoler, Hørlusholms Skole alene undtagen, saavel som Overskylsynet med samtlige Privatinstituter, i hvilke Eleverne forberedes til academisk Studering, have Vi betroet til den ved Anordning af 19 Juli 1805 oprettede Direction for Universitetet og de lærde Skoler. Denne Direction haver, i Overensstemmelse med dens Instrux, som under 13 September 1805 er udstedt, at vaage over, at Vor allernaadigste Villie og Vi med Skolerne paa mueligste Maade fremmes. Den vedbliver derfor at foreslaae Os, hvad den til den Ende anseer tjenligt og virksomt, og modtager derom Vore Befalinger. Den ordner endvidere ved specielle Reglementer, Instruxer, Underviisningsplaner o. s. v. Alt, hvad til bemældte Vore Befalingers Udførelse og til Skoleforretningernes Gang kan være gavnligt og hensigtssvarende, og gjør Os aarligen Rede for Skolernes Tilstand og Fremgang.

§. 7. Under Directionens almindelige Bestyrelse skal det særdeles Overtilsyn med Skolerne i et hvert Stift føres af et Skole-Ephorat, hvis ordentlige Medlemmer ere Stiftamtmanden og Biskoppen,

paa

paa Embedsvegne. Dersom Vi skulde finde for godt at tilforordne dem nogen, eller ved de Skoler, der ligge affides fra Stiftsøvrighedens sædvanlige Opholdssted, at overdrage Ephoratet til andre, da ville Vi derom til sin Tid nærmere bestemme.

§. 8. Skolernes Ephorer paa ethvert Sted skulde have Indseende med, at hvad, som af Os er befalet eller af Directionen foreskrevet, i Henseende til Orden og Disciplin, overholdes; at alle locale Hindringer for Skolernes Belfærd, saavidt See kan, ryddes af Veien; at Skoleungdommens Forsørere, naar saadanne opdages, blive saggivne til Afstraffelse efter Loven; at den til Wiemedets Fremme fornødne gode Forstaaelse mellem Lærerne vedligeholdes; at de, naar de troligen og pligtmæssigen varetage deres Embede, beskyttes mod alle Kränkelse og Fornærmelser, som derfra maatte hidrøre; at Skolernes Bygninger, Leseværelser, Bogsamlinger, videnskabelige Apparater og øvrige Inventarier holdes i tilbørlig Stand; at intet Indgreb skeer i nogen af de Rettigheder, som Skolerne ere tillagte.

§. 9. Det skal staae Ephorerne frit for, naar og saa ofte de finde for godt, samlede eller særskilte, anmeldte eller uanmeldte, at indfinde sig i Skolerne, for i Almindelighed at erfare, hvilken Orden der holdes, samt at eftersee Bibliothekerne, de videnskabelige Apparater m. v.

§. 10.

§. 10. Alt hvad de i forbeholdte Henseender maatte finde til Uordener og Misbrug at afhjælpe, eller bedre Orden at fremme, have de med mundtlige eller Skriftlige Paamindelser og Erindringer at berøbe vedkommende Skolers første Lærere; og, skulde disse Paamindelser og Erindringer ikke vorde optagne med den Agtelse, som skuldes Foresatte, eller ikke blive tagne til Følge, da have de derom at indberette til Directionen.

(Fortsættelsen følger.)

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Schyum og Hordum Sognekald i Aalborg Stift, 279 Rdlr.; Hjert og Harre Sognekald i Viborg Stift, 250 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 22de Dec. f. A. er Bogtrykkersvend M. S. Hyphoff, som har tilforhandlet sig det i Fridericia værende Ribe Stifts Bogtrykkerie og det dermed forbundne Adresse-Contoir, meddeelt Bevilling til at nedsætte sig som Bogtrykker i Ribe, og til denne Bye forflytte det ham i Fridericia tilhørende Bogtrykkerie og Adresse Contoir, samt derfra udgive Ribe Stifts Avis. Den 29de, Cand. Pharmacia, M. S. Karslef meddeelt Bevilling som

som Apotheker i Bordingborg; S. P. Herzberg ligesledes i Holmestrand. Den 5te Jan. d. N., Under-Cancellist i det danske Cancellies 3die Departement, Cancelliesecretair W. P. Zeuthen, udnævnt til surnummerair Assessor i Landsøverretten samt Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn; Copiist ved Underfogdens Contoir i Kjøbenhavn, H. C. Meinig, til Assistent ved bemældte Contoir. Den 9de, Herreds Skriver i Thune og Romsø Herreder, og forhen Raadmand i Roeskilde, F. Hansen, udnævnt til virkelig Cancelliesraad. Den 10de, afg. Conferentsraad og Amtmand Gleischers Enkefrue forundt Plads i det harboefke Enkefrue-Kloster i Kjøbenhavn.

Under General-Commissariats-Collegiet:

Den 6te Jan. d. N., istedet for Fuldmægtigen i Generalstabens Bureau, Krigsraad Hecqvot, som paa anden Maade er hefordret, er den i Bureauet ansatte Cancellist, Krigs-Cancelliesecretair H. Pierulf, udnævnt til Fuldmægtig i bemældte Bureau med 336 Rdlr. i aarlig Gage, og meddeelt virkelig Krigsassessors Character gratis; surnummerair Cancellist, Krigs-Cancelliesecretair H. P. Valentin, ansat som virkelig Cancellist i Generalstabens Bureau; Bataljons Commandeuren for det norske Livregts 4de Batalion, Major L. E. v. Siegenhorn, forbeholdt sin forhen havte Anciennetet i Armeens to første Batalioner; Assistent
i det

i det danske asiatiske Compagnies Tjeneste, F. C. Jes-
sen, ansat som Sec. Lieut. ved det danske Liv-Regim.
til Fods, men uden Anciennitet, indtil han har taget
den befalede Examen.

Under Rentekammeret: Den 2 Januar ere
Sec. Lieutenanterne G. v. Moltke af Liv-Regtet. Ryt-
tere og F. C. G. v. Wærstedt af det jydsk Skarpskyl-
ter-Corps udnævnte til Kammerjunker hos Hds. Ma-
jestæt Dronningen.

Under General-Toldkammeret: Den 19de
Decbr. f. A. er afskediget Pr. Lieut. v. Leschly udnævnt
til Toldbetjent i Fildved under Sands Toldsted. Den
22de, Consumtions-Inspecteur i Hillerød, E. F. Le-
sage de Fontenay, og Told- og Consumtions-Inspe-
cteur i Svendborg, P. Hørrebov Haste, udnævnte til
virkelige Kammerraader. Den 23de, Volonteur i
Kammerets Secretariat, C. Krumm, beskikket til Told-
og Consumtionskasserer i Nysted, og P. Jonge til
Consumtionskasserer i Storehedinge.

**Under Directionen for Kjøbenhavns Brands-
forsikkring:** Den 4de Januar er Casserer P. F.
Thornam udnævnt til Bogholder ved Kjøbenhavns
Brandforsikkring i afdsde Bogholder Worgaards Sted;
Controlleuren i Annuitets-Contoiret, T. Müller, til
Casserer ved bemældte Brandforsikkring; Reservebe-
tjent J. Sommersted til Controlleur i Annuitets-Contoi-
ret, og E. Rierkgaard i hans Sted til Reservebetjent.